

дунар. науч.-произв. Конф. [«Проблемы с.-х. производства на современном этапе и пути развития»]. – Белгород, 1997.

ТРАНСПЛАНТАЦИЯ ЭМБРИОНОВ – РЕГУЛИРУЕМЫЙ МЕТОД ПОЛУЧЕНИЯ ДВОЙНЯТ

Бугров А. Д., Институт животноводства НААН

Гончар А. Ф., Опытная станция биоресурсов НААН

В работе изложены результаты исследований по усовершенствованию способа получения двойнят-телят методом эмбриотрансплантации, приживаемости эмбрионов при пересадке их в один и два рога матки, продолжительность эмбрионального развития и распределения половой принадлежности двойнят полученных методом трансплантации эмбрионов и спонтанно. Установлено, что телки, рожденные в разнополой двойне в 73% случаев оказываются фримартинами. Эмбриональный период развития гетерозиготных двойнят короче, чем у одиночек, независимо от методов получения, породы и пола плода.

Ключевые слова: воспроизводительная способность, трансплантация эмбрионов, телята двойни, полиовуляция, фолликул, фримартинизм, тельность.

EMBRIOTRANSFER – REGULATED METHOD FOR TWINS

Bugrov A. D., Institute of animal science of NAAS,

Gonchar O. F., Cherkassy bioresources research station of NAAS

This article highlights the results of studies for the process of twins obtaining improvement by embryo transfer methods, the embryo survival rate by the transplantation in the one and two horns of the uterus, the embryonic development duration and twins sex distribution as well embryo transfer methods as spontaneously obtained. The heifers born in opposite-sex twins in 73% were freemartins. of The heterozygous twins embryonic period was shorter than alone, independently of the obtaining method, fetus breed and sex.

Key words: reproductive ability, embryos transplantation, calves twins, polyovulation, follicle freemartinism, tions.

УДК 636.1.083.38 – 027.15

ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ ЖЕРЕБЦІВ ОРЛОВСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Глушак І. І., к. с.-г. н.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Із врахуванням генеалогічних груп коней 2008 р.н. вивчено динаміку жвавості, лінійного росту та скороспілості жеребців орловської рисистої породи. Доведено, що крім даних промірів росту жеребців лінії Пілота 2.02,2, потомки інших ліній характеризувались меншим значенням вимог стандарту породи за обхватом грудей і косою довжиною тулубу.

За два роки випробувань жеребці лінії Піона 2.00,1 поєднують найгіршу жвавість (2.17,1 - 3 р.) і крім обхвату п'ястку не відповідають вимогам стандарту основних промірів породи.

Для трирічних жеребців лінії Пілота 2.02,2 доказано, що поєднання вимог стандарту лінійного росту і найкращої жвавості (2.12,8) є пріоритетом майбутнього випробування та відбору для селекційного процесу.

Ключові слова: стандарт, промір, жеребець, орловська рисиста порода, іподром, жвавість, лінія

В період останніх ста років ціленаправлене використання поголів'я орловської рисистої породи зазнало ряду змін; проте н змінним залишається випробування на бігових доріжках іподромів ряду країн Європи.

Порівнюючі поголів'я орловської рисистої породи з іншими популяціями іподромної індустрії воно залишається найбільш пізньоспілим, проте з нарядною пропорційністю будови тіла [1, 6]. У третьому тисячолітті, особливо з врахуванням збільшення конкурентоздатного племінного молодняка, велику увагу власники орловського рисака приділяють відбору перспективного кінського поголів'я за конкретним призначенням.

Серед багатьох факторів селекції щодо підготовки кращого скороспілого молодняка орловської рисистої породи для іподромної індустрії є належність до генеалогічної групи, відповідність стандартним вимогам породи, жвавості та перспектив використання у відтворному процесі.

Для впливу на прогрес жвавості як із віком, так із покоління у покоління рисистого поголів'я не обходиться без поєднання даних основних селекційних показників та взаємозв'язку основної роботоздатності й екстер'єрних особливостей екстер'єру.

Ряд публікацій свідчать, що як дворічний молодняк, так і доросле поголів'я орловської рисистої породи різних ліній характеризується різноманіттям жвавості та особливостями лінійного росту, а звідси неоднозначною скороспілістю за основною роботоздатністю [1-3].

Таким чином питання спеціалізованого використання молодняка орловської породи в рисистому кіннозаводстві залишається важливим і першочерговим, особливо при поєднанні відповідності до стандартних вимог лінійного росту і жвавості та скороспілості.

Метою дослідження було з віком вивчити динаміку лінійного росту, жвавості, скороспілості та поєднання результатів селекційних факторів для жеребців орловської рисистої породи щодо майбутнього використання.

Матеріали та методи досліджень. Для дослідження було відібрано групи жеребчиків орловської рисистої породи ставки 2008 р. н., які були випробувані на Київському іподромі у 2010-2011 роках. Для досягнення поставленої мети вивчали лінійний ріст за основними промірами (висота у холці, коса довжина тулубу, обхват грудей і п'ястку); найкращу жвавість на 1600 м та за поєднанням найкращої жвавості і кількості стартів, визначали скороспілість.

Групи формували з врахуванням вікового критерію та лінійної належності за принципом аналогів згідно зі схемою науково-виробничого досліджу (табл. 1).

Вихідні дані статистично опрацьовано відповідно до загальноприйнятих методик із використанням табличного процесора Exel [5].

Результати досліджень. Згідно з даними основних промірів жеребців дворічного віку доказано, що вони характеризувались перевищенням стандартних вимог породи за висотою у холці від 0,4 см – лінія Барчука 2.12,0 - до 2,2 см – лінія Пілота 2.02,2 (табл. 2). Виявлено, що за обхватом п'ястку дворічні жеребці характеризувались на рівні стандарту породи (л. Піона 2.00,1) або перевищували його до 0,7 см (л. Пілота 2.02,2).

Із врахуванням результатів досліджень потрібно констатувати, що за ростом обхвату грудей, крім жеребців генеалогічної групи Пілота 2.02,2, дворічні ровесники поступались вимогам стандарту орловської породи від 3,4 см (1 група) до 7,0 см (4 група).

Дані косої довжини тулубу, за винятком результатів досліджень другої групи, практично рівнозначні вимогам щодо жеребців дворічного віку.

Таблиця 1

Схема науково-виробничого досліджу

Група		Кількість голів	Батьки жеребців – продовжувачі ліній
генеалогічна	дослідна		
жеребці ставки 2008 р.н.	1	16	Уклон 2.04,1; Малиновий звон 2.06,6; Шалун 2.03,8; Композитор 2.04,0; Фабіано 2.06,8; Дамаск 2.09,2; Крестовий Поход 2.04,9; Фінал 2.06,5; Банкет 2.11,3; Афоризм 2.02,1
в т.ч. л. Барчука 2.12,0	2	7	Уклон 2.04,1; Малиновий Звон 2.06,6; Шалун 2.03,8
л. Пілота 2.02,2	3	5	Композитор 2.04,0; Фабіано 2.06,8; Дамаск 2.09,2; Крестовий Поход 2.04,9
л. Піона 2.00,1	4	3	Фінал 2.06,5; Банкет 2.11,3; Афоризм 2.02,1

Таблиця 2

Динаміка промірів жеребців орловської рисистої породи 2008 р. н., $M \pm m$

Групи молодняку	Проміри, см			
	висота у холці	коса довжина тулубу	обхват	
			грудей	п'ястку
дворічного віку				
жеребці ставки 2008р.н.	158,2±1,0	160,4±1,2	175,6±1,6*	20,4±0,2
в т.ч. л. Барчука 2.12,0	157,4±1,4	158,9±1,7	173,4±2,5	20,5±0,2
л. Пілота 2.02,2	159,2±2,1	162,6±2,1	181,2±2,2*	20,7±0,3
л. Піона 2.00,1	158,3±4,8	161,0±5,1	172,0±2,5	20,0±0,7
трирічного віку				
жеребці ставки 2008р.н.	159,9±1,1	162,8±1,1	179,8±1,6*	21,0±0,2
в т.ч. л. Барчука 2.12,0	159,4±1,4	161,6±1,6	177,6±2,8	21,0±0,2
л. Пілота 2.02,2	161,0±2,2	165,1±2,0	185,0±2,0*	21,5±0,2
л. Піона 2.00,1	159,3±4,8	162,7±5,4	176,7±2,2	20,5±0,9

Примітка. * – $p < 0,05$

Серед досліджуваних груп лідером за даними основних промірів є жеребці, одержані від продовжувачів лінії Пілота 2.02,2, де лінійний ріст характеризувався перевищенням стандартних вимог породи. Особливо таке підтвердження різниці характерне за обхватом грудей між даними жеребців генеалогічної групи Пілота 2.02,2 і ставки 2008 р.н. ($p < 0,05$).

Із віком тенденція лінійного росту за даними висоти у холці й обхвату п'ястку аналогічна дворічним жеребцям, де вони і у трирічному віці перевищували стандарт орловської рисистої породи. За винятком трирічних жеребців лінії Пілота 2.02,2, має місце недостатній ріст обхвату грудей ровесників всіх груп. Так, вони характеризуються меншими значеннями обхвату грудей від 3,2 см (ставка 2008 р. н.) до 6,3 см (л. Піона 2.00,1), тобто зберігається тенденція недостатнього росту аналогічно жеребцям у дворічному віці.

Відомо, що виявлені результати жвавості є фактором вилу як на економічну, так і селекційну ефективність розведення орловської рисистої породи.

За даними критеріїв кращої жвавості щодо дворічних коней орловської рисистої породи вона повинна бути на 1600 м 2.30,0 і жвавніше [4].

Результатами досліджень встановлено, що дворічні жеребці під час перегонів на 1600 м витрачали від 2.24,1 – потомки лінії Пілота 2.02,2 – до 2.29,2 – поголів'я ліній Барчука 2.12,0 і Піона 2.00,2 (табл. 3).

Порівнюючи з вимогами стандарту для дворічного молодняку орловської рисистої породи виявлено, що жеребці всіх груп характеризувались кращою жвавистю. Лідерами за основною роботоздатністю, як і за лінійним ростом, визначені жеребці третьої групи (лінія Пілота), які на 5,9 с були жвавішими від встановлених стандартів жвавості. Жеребці ліній Барчука 2.12,0 і Піона 2.00,1 за основною роботоздатністю підвищили жвавість лише на 0,8 с.

Враховуючи недостовірну різницю щодо кількості стартів жеребців генеалогічних груп доведено, що практично за рівнозначний період тренінгу і випробувань дворічні потомки, одержані від продовжувачів лінії Пілота 2.02,2, характеризувались кращою скороспілістю. Підставою такого висновку є краща їх жвавість від 5,1 с (порівняно з ровесниками л. Барчука 2.12,0 і Піона 2.00,1) до 3,3с (порівняно з жеребцями ставки 2008 р. н.).

Таблиця 3

Роботоздатність жеребців орловської рисистої породи, М±m

Групи молодняку	Жвависть			Кількість стартів для вивчення найкращої жвавості
	найкраща	± до стандарту, сек	різниця у дво- і трирічному віці	
дворічного віку				
жеребці ставки 2008р.н.	2.27,4±1,6	- 2,6	-	5,6±0,6
в т.ч. л. Барчука 2.12,0	2.29,2±2,5	- 0,8	-	4,9±0,7
л. Пілота 2.02,2	2.24,1±3,6	- 5,9	-	5,2±0,7
л. Піона 2.00,1	2.29,2±3,7	- 0,8	-	6,7±2,5
трирічного віку				
жеребці ставки 2008р.н.	2.14,0±0,8	- 1,0	13,3±1,7	8,9±0,9
в т.ч. л. Барчука 2.12,0	2.13,8±1,1	- 1,2	15,4±3,0	8,7±1,4
л. Пілота 2.02,2	2.12,8±0,7	- 2,2	11,3±3,1	7,2±1,4
л. Пілота 2.02,2	2.17,1±3,2	+ 2,1	12,2±5,3	10,0±2,6

Жвавність трирічних жеребців 2008 р. н. характеризувалась аналогічною тенденцією потомків, як і після першого року випробувань. Так, найкраща роботоздатність, як і дворічних, виявлена у жеребців, одержаних від продовжувачів лінії Пілота 2.02,2, що на 2,2 с жвавіше стандартних вимог для трирічного поголів'я орловської породи.

Згідно з вимогами інструкції бонітування молодняку у віці трьох років доведено, що за винятком дослідних жеребців лінії Піона 2.00,1, потомки генеалогічних груп Барчука 2.12,0 і ставки 2008 р. н. характеризувались кращою жвавністю лише на 1,2 і 1,0 с відповідно.

У цілому відмічений незадовільний результат жеребців лінії Піона 2.00,1, які у порівнянні зі стандартною роботоздатністю на 1600 м проявили жвавність тихішу на 2,1 с.

Висновки:

1. Дворічні жеребці за винятком потомків, одержаних від продовжувачів лінії Пілота 2.02,2, характеризуються недостатнім ростом обхвату грудей від 3,4 см (ставка 2008 р. н.) до 7,0 см (л. Піона 2.00,1). Доказано, що для трирічного поголів'я характерні недоліки росту за обхватом грудей від 3,2 см (ставка 2008 р. н.) до 6,3 см (л. Піона 2.00,1).

2. Найкращими даними лінійного росту відрізнялись жеребці, одержані від продовжувачів лінії Пілота 2.02,2, що перевищували стандартні вимоги основних чотирьох промірів орловської рисистої породи.

3. Доведено, що лідерами за жвавністю як у дворічному (2.24,1), так і трирічному (2.12,8) віці є жеребці лінії Пілота 2.02,2. Найтихішу роботоздатність виявлено як у дворічних, так і трирічних потомків лінії Піона 2.00,1 – 2.29,2 та 2.17,1 відповідно.

4. За дворічний період дослідження доведено, що за недостовірної різниці кількості стартів між групами, перевищення даних лінійного росту породи та найкращої середньої жвавності (2.12,8), жеребці лінії Пілота 2.02,2 є пріоритетним варіантом для подальшого випробування та використання у селекційному процесі.

5. Доведено, що дворічні та трирічні потомки лінії Піона 2.00,1 характеризувались поєднанням невідповідності вимогам стандарту окремих промірів лінійного росту і показником найгіршої жвавності та скороспілості, а звідси доказано про тенденцію до зменшення крупності грудної частини тулубу та небажаного використання їх у селекційному процесі.

Бібліографічний список

1. Глушак І. І. Селекційна оцінка дворічних кобил орловської рисистої породи / І. І. Глушак // Сборник научных трудов SWorld. – Том 30. – 2014. – С. 8–12.

2. Глушак І. І. Дінаміка лінійного росту і жвавності у селекційному процесі кобил орловської рисистої породи / І. І. Глушак // Сборник научных трудов SWorld. – Том 23. Выпуск 1/38. – 2015. – С. 19–24.

3. Гопка Б. М. Жвавність і скороспілість орловських рисаків / Б. М. Гопка, А. В. Буренко, В. М. Шаповал // Науковий вісник Національного аграрного університету. – К., 2007. - № 114. – С. 45–52.

4. Інструкція з бонітування племінних коней / [Мельник Ю. Ф., Горошко І. П., Безугла Л. Ю. та ін.]. – К.: Арістей, 2007. – 108 с.

5. Меркурьєва Е. К. Генетика с основами биометрии / Е. К. Меркурьєва, Г. Н. Шангин-Березовский. – М.: Колос, 1983. – 406 с.

6. Парфенов В. А. Орловский рысак – 225 лет побед и поражений / В. А. Парфенов // Конный мир. – 2001. – № 6. – С. 10–16.

ОЦЕНКА ПРОДУКТИВНОСТИ ЖЕРЕБЦОВ ОРЛОВСКОЙ РЫСИСТОЙ ПОРОДЫ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ СЕЛЕКЦИИ

Глушак И. И., Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

С учетом генеалогических групп лошадей 2008 г.р. изучена динамика резвости, линейного роста и скороспелости жеребцов орловской рысистой породы. Доказано, что кроме данных промеров роста жеребцов линий Пилота 2.02,2, потомки других линий с учетом обхвата груди и косо́й длины туловища характеризовались меньшим значением требований стандарта породы.

За два года испытаний жеребцы линии Пиона 2.00,1 сочетают низкую резвость (2.17,1 – 3 г.) и кроме обхвата пясти не соответствуют требованиям основных промеров породы.

Для трехлетних жеребцов линии Пилота 2.02,2 доказано, что сочетание требований стандарта линейного роста и наилучшей резвости (2.12,8) является приоритетом будущих испытаний и отбора для селекционного процесса.

Ключевые слова: стандарт, промер, жеребец, орловская рысистая порода, ипподром, резвость, линия.

ASSESSMENT OF THE PRODUCTIVITY OF STALLIONS OF ORLOV TROTTER BREED OF DOMESTIC BREEDING

Glushak I. I., National University of Life and Environmental Sciences

Taking into account genealogical groups of horses that were born in 2008, the dynamics of agility, linear growth and precocity of stallions of Orlov trotter breed were studied. It is proved that apart from these growth measurements of Pilot line stallions 2.02,2, the descendants of the other lines in view of chest circumference and oblique body length were characterized by lower value requirements of the breed standard.

After two years of testing Peon line stallions 2.00,1 combine low playfulness (2.17,1 - 3) and except metacarpus do not comply with the basic measurements of the breed.

For the three-year Pilot line stallions 2.02,2 proved that the combination of the requirements of the standard linear growth and best agility (2.12,8) is a priority for the future trials and criteria for the selection process.

Key words: standard, measurment, stallion, Orlov Trotter breed, race track, playfulness, line.

УДК 636.127.1.082:798

ДИНАМІКА ЛІНІЙНОГО РОСТУ І РОБОТОЗДАТНОСТІ МОЛОДНЯКУ ОРЛОВСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Глушак І. І., к. с.-г. н.,

Котирло Д. Ю., магістр

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Доведено, що крім даних косо́ї довжини тулубу дворічних кобил і жеребців (менше стандарту породи на 2,8 и 1,3 см відповідно), поголів'я характеризувалось лінійним ростом на рівні стандарту орловської рисистої породи. Лінійний ріст трирічних жеребців характеризувався на рівні встановлених вимог. Поєднання недостатнього лінійного росту і низької оцінки за роботоздатністю (7,0 балів) трирічних кобил підтверджує стурбованість для збереження бажаного типу та про-